

Аўторак, 30 сакавіка 1999 г.

№ 34 (565)

Кошт свободны

ПАЗЬНЯК ЗМАГАЕЦЦА З ЖАНЧЫНАМІ

Як нам стала вядома, нядайна старшыня БНФ Зянон Пазьняк прыслалі ў Мінск факс, у якім патрабаваў выключыць са складу Сойма БНФ двух сябрай — Таццяну Ваніну і Юлію Чыгіру, жонку М.Чыгіра.

Як паведаміў нам намеснік старшыні БНФ Сяргей Папкоў, Таццяна Ваніна і Юлія Чыгір цяпер працуяць «на іншую партыю» — яны падтрымліваюць кандыдата ў прэзідэнты Міхаіла Чыгіра. Таму іх будзе выключыць на наступным паседжанні Сойма БНФ — прэзідэнта, які складаецца з 65 чалавек. Паседжанне прызначанае на 10 красавіка.

Па словах Таццяны Ванінай, яна прыняла рашэнне працаваць у камандзе Чыгіра яшчэ ў сярэдзіне снежня, калі Пазьняк яшчэ толькі вагаўся, ці балатавацца ў прэзідэнты. На яе думку, Пазьняка ў эміграцыі кепска інфармуюць, і ён не ведае, што на самой справе адбываецца ў Беларусі.

Цікавы момант: і Т.Ваніна, і

Ю.Чыгір увайшлі ў Сойм БНФ як прадстаўнікі Беларускага жаночага руху «Адраджэнне Айчыны», які з'яўляецца адным з калектывных сябрай Фронту. У жаночым руху — каля 2.000 жанчын.

Юлія Чыгір таксама не разумее Пазьняка: «Ён што, хоча, каб я падтрымлівала яго, а не свайго мужа?» Па словах Ю.Чыгіра, яна старана выканала свой фронтаўскі абязянак: сабрала 30 подпісаў у падтрымку кандыдата ў прэзідэнты Пазьняка — дарэчы, першым за Пазьняка падпісаўся ягоны канкурант Міхail Чыгір.

Абедзве жанчыны выказываюць шкадаванне з нагоды, што БНФ вырашыў пазбавіцца ад іх — Фронту ад гэтага будзе толькі горш.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Новы посол Расіі
прибыл в Беларусь.
Ім стал Вячеслав
Долгов.

ПОСЛЕДНИЙ РУССКИЙ

Офіціяльны Минск не скрывал свой радості относительно этого назначения. Во время церемонии вручения верительных грамот А.Лукашенко высказал надежду на то, что В.Долгов станет последним российским послом в Республике Беларусь, учитывая высокую интенсивность развития белорусско-российской интеграции. «Нам необходимо сделать все, чтобы мы были сильным, процветающим народом, братским народом, который населяет Россию и Беларусь», — заявил А.Лукашенко.

Аднак ахова не пропусціла Чыгіра з суправаджальнікамі ў памяшканні. Ім патлумачылі, што гэтая супстрэча не ўгодная з кірауніцтвам БНФ і таму адбыцца не можа.

Долгов — человек, прошедший школу советской дипломатии. Он работал послом в Великобритании и Канаде, затем возглавлял дипломатическую миссию в Казахстане.

Отдел информации

СКАНДАЛ

Вайна кандыдатаў Чыгіра не пусцілі ў сядзібу БНФ

Напрыканцы мінулага тыдня кандыдат у прэзідэнты Міхail Чыгір правёў сустэречу з актыўістамі маладзёжных арганізацій, якую наладзіла Беларуская асацыяцыя маладых палітыкаў.

Меркавалася, што перад гэтым М.Чыгір асоба супстрэча з прадстаўнікамі «Маладога фронту». Па іхнім просьбе, месцам супстрэчы было абрана памяшканне управы Беларускага Народнага Фронту.

Аднак ахова не пропусціла Чыгіра з суправаджальнікамі ў памяшканні. Ім патлумачылі, што гэтая супстрэча не ўгодная з кірауніцтвам БНФ і таму адбыцца не можа.

Таму такія паводзіны кірауніцтва БНФ з'яўляюцца абуральными і абразлівыми. Такім чынам, у няёмкім становішчы апынулася перш за ўсё маладзёжная арганізацыя БНФ, і ўзэта становішча яе загналі старэйшыя таварышы.

Атрымліваецца, што кірауніцтва БНФ баіцца, калі іхняя моладзь пачне іншую думку. І, што яшчэ больш небяспечна, тут праявілася поўная нецярпі-

Былы прэм'ер зазначыў, што яго неаднаразова называлі таксама «выкармак заходніх разведак», — і калі ягоная персона адпавядае інтарэсам і Захаду, і Расіі, дык можна толькі радавацца. «Аувогуле я разумею, што, займаючыся палітыкай, практична немагчыма пазбегнучы струменяў бруду», — падсумаваў (ці пасумаваў) Чыгір.

Пытанняў кандыдату ў прэзідэнты ўдзельнікі супстрэчы назадавалі шмат. Першымі крокамі Чыгіра на пасадзе прэзідэнта стане адъехад ад міжнароднай ізоляцыі, паколькі ціпер Беларусь церпіць ад гэтага вялікія страты. Трэба, лічыць М.Чыгір, арентавацца на Еўропу, але пры гэтым не рваць сувязя з Расіяй. Былы прэм'ер абвясціў сябе прыхільнікам прынятай уласнасці на зямлю: гэта форма ўласнасці «існуе ва ўсім цывілізаваным свеце — і там няма праблемаў з яйкамі і маслам». М.Чыгір паабяцаў, што ягоная эканамічная праграма ў бліжэйшы час будзе апублікавана.

У вяенчай сферы М.Чыгір выступае за прафесійнае войска ў Беларусі і выхад краіны з сістэмы калектыўнай бяспекі СНД.

У кандыдата ў прэзідэнты запытаўся, як ён ставіцца да меркавання многіх людзей, што Чыгір — толькі пераходная фігура. На гэта Чыгір адказаў, што ў выпадку, калі праводзімія ім рэформы скончыцца правалам, ён будзе ініцыяваць датэрміновыя выбары прэзідэнта і пакіне пасаду. Калі ж справы пойдуць паспяхова, дык пераходнаю фігуру Чыгір быць не збираецца.

Міх тым, падчас супстрэчы з М.Чыгіром старшыня БАМП А.Лябедзька правёў бліц-апытанне на конці таго, ці маюць прысутныя намер удзельніцаць у бліжэйшых выбарах. У зале былі маладыя людзі з арганізацыяй рознай наўгаранасці (Асацыяцыя студэнтаў-палітолагаў, «Грамадзянскі форум», ЛКСМБ, «Малады фронт», Хрысціянска-сацыяльны саюз інш.). Простае падніцце рук паказала: пераважная большасць палітызованай моладзі не пойдзе на лукашэнкіўскія выбары ў мясцовыя саветы 4 красавіка — але возьме ўдзел у прэзідэнцкіх выбарах, прызначаных Вярхоўным Саветам на 16 траўня.

Вадзім КАЗНАЧЭЎ

ЗАЧАКАЛІСЯ ВОЛІ

Больш за 8 тысяч чалавек бралі ўдзел у святочным шэсці і мітынгу ў Мінску 28 сакавіка.

У нядзелю ў сталіцы Беларусі апазіцыйныя сілы святкавалі Дзень Волі ў горы 25 сакавіка 1918 года, калі была абвешчаная Беларуская Народная Рэспубліка. Больш унушальная мерарыемства пад бел-чырвона-белымі сцягамі з пачатку вясны бадай што не было. Канешне, першая сапраўдная цеплыня спрыяла масавасці дзманстраціі, аднак і прага сапраўднай волі ўсе больш відавочна.

Самыя маладыя прамоўца мітынгу, маладафронтавец Аляксей Шыдлоўскі, упэўнены, што з 20 ліпеня ў Беларусі будзе новы прэзідэнт. Іншыя прамоўцы таксама быly ўпэўнены, што бягучы год стане вырашальным для лёсу Беларусі. Барацьбу з рэжымам, які стане нелегітимным пасля 20 ліпеня, трэба праводзіць агульнымі намаганнямі.

У канцы мітынгу аднадушна была прынятая рэзолюцыя з

мая кароткая рэзолюцыя з усіх прынятых за 10 апошніх гадоў. Яе сэнс просты — размяшчэнне ў Беларусі яздернай зброя будзе разглядацца як акупацыя з боку Расіі, а «паднагамі акупантамі будзе гарэць зямля». У якісці доказу сур'ёзнасці гэтых папярэдніх яшчэ звязаны з акупацыяй з боку СССР.

На вясну запланавана яшчэ некалькі акцыяў. 2 красавіка, аўгусці ў Анатолія Лябедзьку, у Мінску пройдзе антыядзернай шэсць. 15-га, заявіў Сяргей Антончык, на акцыю пратэсту выйдзе рабочыя, чые патрабаванні аб павелічэнні заробкаў урад так і не пачаў.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Крамольныя знакі на галоўнай магістралі

Раніцай на шашы Брэст—Мінск з'явіліся незвычайнія дарожныя знакі.

Невядомыя прымацавалі да асвятыльных слупоў на выездзе з Брэста перакрэсленыя выявы яздернай ракеты, стылізаванай рускай свасткай, а таксама шыльду з закрэсленым словам «лукашызм».

Такім чынам брэсцкія апазіцыянеры выказаўся сваёй стаўленнем да магчымага размяшчэння ў Беларусі расійскай яздернай зброя, з'яўлення ў краіне груповак РНР і г.д. Як не дзіўна, але на гэты раз мясцовыя міліцыя былі не надта кемлівай, і крамольныя знакі правісілі на аўтамагістралі аж да вечара.

Язэп СІНІЦКІ

За былога прэм'ера ўжо «падпісаліся»

132 тысячи беларускіх грамадзянін падпісаліся за Міхaila Чыгіра. Гэтага цалкам дастатковая, каб былы прэм'ер быў зарэгістраваны Цэнтрыбакамам кандыдатам на прэзідэнты Беларусь. Пазвестках НАВІНАЎ, за другога кандыдата Пазьняка падпісалася каля 120 тысяч.

У панядзелак Міхail Чыгір даваў прэс-канферэнцыю з нагоды завяршэння збору подпісаў. Ён сказаў журналістам, што цалкам задаволені працай сваіх палітчыкі. «Яны працавалі па ўмовах жорсткага ўзіску з боку ўладаў і з сваёй задачай справіліся», — заявіў Міхail Чыгір. Па ягоных словам, калі не пераслед, можна было бы сабраць і 500 тысяч подпісаў. «Настроі выбаршчыкаў гэтаму спрыяюць», — сцвярджаў Чыгір. Асабліва ў Мінску і Мінскай вобласці — тут за былога прэм'ера падпісаліся адпаведна 69 і 17 тысяч чалавек. У

астатніх абласцях — па 8—10 тысяч, што дэманструе даволі роўную падтрымку былога прэм'ера па ўсёй краіне. «Шмат людзей разумею, што Беларусь пад кірауніцтвам Лукашэнкі зайдзе ў тупік, але многія яшчэ баяцца. Нашая мета — дапамагчы пераходзе гэтым страхам», — заявіў Чыгір.

Як гэта зрабіць? Былы прэм'ер не супрацьнетрадыцыйных выбараў. Каб там, дзе не будзе ўмовы для стацыянарнага галасавання, арганізаторы выбараў самі хадзілі па дамах і кватэрах выбаршчыкаў. Чыгір не выключае таксама, што такое галасаванне можа расцягнуцца на некалькі дзён, але «галоўнае, каб яно адбылося, бо выбары здольны цалкам змяніць ситуацыю ў краіне», — упэўнены былы прэм'ер.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

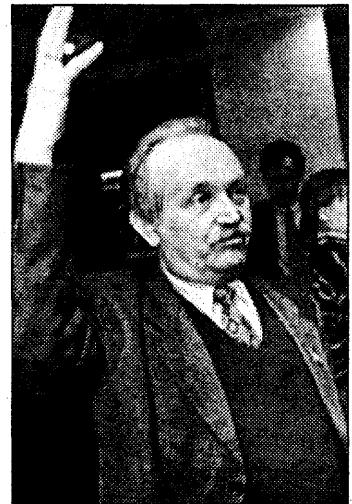
Лідэр Руху загінуў у аўтакатастрофе

Учора ў Кіеве прайшло пахаванне лідэра Народнага Руху Украіны Вячаслава Чарнавіла. Ён загінуў у аўтакатастрофе ўноч з чацвяртага на пятніцу.

Трагедыя адбылася прыкладна ў 23.30 на аўтатрасе Барыспаль — Залатаноша. Аўтамабіль Toyota Corolla, дзе знаходзіўся Вячаслав Чарнавіл, сутыкнулася з «КамАЗам» з прычэпам. За рулём «КамАЗ», гружанага збожжам, быў кіроўца дзяржгаса імя Хмельніцкага.

У выніку страшнай сутыкнення Вячаслав Чарнавіл і ягоны памочнік Яўген Паўлаў, які кіраваў машынай, загінулі, а кіраўнік прэс-цэнтра Руху Дэмітрый Панамарчук атрымаў цяжкія пашкоджанні.

Папярэдне следства ўстановіла, што вінаваты ў аварыі быў кіроўца «КамАЗа» — ён праехаў патрэбны паварот і вырашыў разъярнуцца на дарозе. Менавіта ў гэты момант у «КамАЗ» на высокай

хуткасці ўрэзалаася аўтамашына, дзе сядзей Чарнавіл. Па словах прадстаўнікоў Руху, іх лідэр вяртаўся з Кіраваграда ў Кіев.

Вячаслав Чарнавіл нарадзіўся ў 1937 годзе ў Звянігарадскім раёне Кіеўскай вобласці ў сям'і сельскіх настаўнікаў. Па адукацыі журналіст. Працаў на Львоўскім тэлебачанні, адкуль быў звольнены за ўдзел у праваабарончым руху. На

Захадзе выйшлі ягоныя кнігі «Горе з разуму» (1966), «Правосуддзе або рецидыв терору» (1967). Каля 15 гадоў В.Чарнавіл правёў у турмах — за «антысавецкую агітацыю і пропаганду». Тры гады быў у ссылцы ў Якуціі. У красавіку 1990 года Вячаслав Чарнавіл быў абрани старшинёй Львоўскага абласнога савета народных дэпутатаў. У 1991-м у якасці кандыдата ў прэзідэнты Украіны набраў 23,7 працэнта галасоў выбаршчыкаў. У красавіку 1992 года быў абрани сустаршынёй Народнага Руху Украіны.

Калі палітычны лідэр гіне не сваёй смерцю — у аўтакатастрофе, на адпачынку ці недзе яшчэ, адразу пачастае пытанне: а ці была выпадковай гэтая смерць? Тоё самае адбылося і ў выпадку з Чарнавілом. Падазрэнні нават узмацняюцца — апошнім часам Вячаслав Чарнавіл моцна канфліктаваў з сябрамі па партыі. Рух

раскалоўся на дзве групойкі — пасля таго, як ягоныя сябры фактывна адхілілі ад улады В.Чарнавіла і абраўся сваім лідэрам Юрыем Кастэнку. З Чарнавілам, які да апошняга не прызнаваў новага лідэра, засталася меншасць рухаўцаў. Ю.Кастэнка падкрэсліваў глыбокі ідэалагічны разыходжанні з В.Чарнавілам. Апроч іншага, парламентскі кабінет В.Чарнавіла быў са скандалам перададзены прыхільнікам Кастэнкі.

Цяпер рухаўцы заяўляюць, што «пытанне пра раскол знятае з павесткі дня, Рух зноў аб'яднаецца і стане адзінай партыяй». В.Чарнавіл загінуў, і цяпер у «раскольнікаў» больш няма сапраўдных лідэраў. Юрый Кастэнка катэгарычна адмаяўляе сувязь паміж трагедыяй і ўнутрыпартыйным расколам: «Маё сумленне тут чыстае».

А вось меркаванне блізкага сябра Чарнавіла Мустафы Джэмілёва: «У нас у партыі толькі ўсё почало наладжацца, у траўні мусіў адбыцца аб'яднальны з'езд... Магчыма, гэта і быў няшчасны выпадак, але у нас настолькі моцны крыміналітэт у краіне, што нельга нічога выключачь».

Расціслай ПЕРМЯКОЎ

ЧУТКІ

3 весткі пра тое, што падпісаны загад аб арышце Міхаіла Чыгіра, ужо некалькі дзён палохаюць прыхільнікаў былого през'мера. Згодна з чуткамі, Чыгіра павінны быў затрыматься ў нядзелю. У панядзелак нікім не арыштаваны Міхаіл Чыгір сказаў на гэты наступнае: «Хутчэй за ўсё гэтае дэзінфармацый мяне хоцуц прымусіць з'ехаць з краіны і вырашыць проблему выбараў на карысць Лукашэнкі. Не атрымаецца. Не дачакаюцца».

Сёння ў мінскай міліцыі павінна дабавіцца працы. Невядомыя маладыя патрыёты планавалі правесці ўноч з панядзелка на аўторак акцыю па вывешванні бел-чырвона-белых сцягоў на будынках цэнтральных вуліцаў горада. Акцыю меркавалася прысвяціць маючым адбыцца 16 траўня выбарами през'едента і надаць ёй назову: «Пазыняк — наш през'едэнт». Ад ранейшых яна адрознівалася тым, што да сцягоў быў прымаўнаны партрэты лідэра БНФ у эміграцыі. Праверыць праўдзівасць інфармацыі чытачы; які жывуць у цэнтры горада, могуць проста выглянушы ў акно сваёй кватэры.

На пярэдадні матча ўлады прынялі небачаныя дагэтуль меры асцярогі. У ахове стадыёна ўздэлнічала вялікая колькасць салдатай унутраных войскаў і міліцыі, а на цэнтральную трывану білеты размяркавалі толькі па прадпрыемствах і арганізацыях. Не выключана, што падобным чынам улады вырашылі не дапусціць занаходжання ў цэнтральных сектарах стадыёна непажаданай публікі, кшталту апазіцыянеру з нацыянальнымі сцягамі. Справа ўтым, што на матчу прысутнічала вялікая група высокапастаўленых футбольных аматараў з прэзідэнцкай адміністрацыяй на

чале з балельшчыкам № 1 — Аляксандрам Лукашэнкам, а іх урадавая ложа знаходзіцца якраз у цэнтры стадыёна.

Тым не менш апазіцыянеры размісцілі ў розных месцах сігнатурой арэні і на працягу ўсяго першага тайма ўзімалі над трыванамі бел-чырвона-белых сцягі. Міліцыя і АМАП адрадзілі з'яніцца «крамолу» і затрымліваць сцяганосцаў. Па словах відавочцаў, у некалькіх месцах стадыёна балельшчыкі нават завязалі бойкі з ахоўнікамі парадку, якія спрабавалі канфіскаваць забароненную атрыбытуку. Прычым міліцыятаў раздражнялі толькі

балельшчыкі з нацыянальнымі сцягамі, усе іншыя, якія выкарыстоўвалі на стадыёне такую экзатычную і незарэгістраваную сімволіку, як сцяги СССР, БССР ці, напрыклад, савецкай Эстоніі(!?), ахоўнікі парадку не цікалі. Часамі міліцыя паводзіла сябе прости па-бандылі.

А пасля заканчэння матча расчараваны паразай зборнай Беларусі і разагрэтыя аллагом падлеткі білі шкло ў кісках, а таксама хуліганілі на станцыях і ў цягніках метро. Міліцыя побач з памяшканнімі рабочымі не дастаўляла.

Альгерд НЕВЯРОУСКІ

АМАП дубінкай вучыў балець

Больш дзесяці ўдзельнікаў апазіцыйнай акцыі «На наш футбол, з нашым сцягам» было склонена міліцыяй у суботу на матчи зборных Беларусі і Швейцарыі за выкарыстанне «незарэгістраванай сімволікі».

На пярэдадні матча ўлады прынялі небачаныя дагэтуль меры асцярогі. У ахове стадыёна ўздэлнічала вялікая колькасць салдатай унутраных войскаў і міліцыі, а на цэнтральную трывану білеты размяркавалі толькі па прадпрыемствах і арганізацыях. Не выключана, што падобным чынам улады вырашылі не дапусціць занаходжання ў цэнтральных сектарах стадыёна непажаданай публікі, кшталту апазіцыянеру з нацыянальнымі сцягамі. Справа ўтым, што на матчу прысутнічала вялікая група высокапастаўленых футбольных аматараў з прэзідэнцкай адміністрацыяй на

чале з балельшчыкам № 1 — Аляксандрам Лукашэнкам, а іх урадавая ложа знаходзіцца якраз у цэнтры стадыёна.

Тым не менш апазіцыянеры размісцілі ў розных месцах сігнатурой арэні і на працягу ўсяго першага тайма ўзімалі над трыванамі бел-чырвона-белых сцягі. Міліцыя і АМАП адрадзілі з'яніцца «крамолу» і затрымліваць сцяганосцаў. Па словах відавочцаў, у некалькіх месцах стадыёна балельшчыкі нават завязалі бойкі з ахоўнікамі парадку, якія спрабавалі канфіскаваць забароненную атрыбытуку. Прычым міліцыятаў раздражнялі толькі

балельшчыкі з нацыянальнымі сцягамі, усе іншыя, якія выкарыстоўвалі на стадыёне такую экзатычную і незарэгістраваную сімволіку, як сцяги СССР, БССР ці, напрыклад, савецкай Эстоніі(!?), ахоўнікі парадку не цікалі. Часамі міліцыя паводзіла сябе прости па-бандылі.

А пасля заканчэння матча расчараваны паразай зборнай Беларусі і разагрэтыя аллагом падлеткі білі шкло ў кісках, а таксама хуліганілі на станцыях і ў цягніках метро. Міліцыя побач з памяшканнімі рабочымі не дастаўляла.

Альгерд НЕВЯРОУСКІ

«Беларусь сёння» — па-англійску

На мінульым тыдні ў шапіках «Белсаюздруку» з'явілася новае выданне — англамоўная газета Belarus' Today («Беларусь сёння»).

Тым не менш лічыць абсалютна новай газету нельга — да апошняга часу яна выходзіла пад назвай Minsk News («Мінскія новіны»).

Як паведаміў нам галоўны рэдактар выдання Юрый Будзько, Belarus' Today арыентаваная перш за ўсё на замежнага чытача, які цікавіцца падзеямі ў Беларусі. Па словах Ю.Будзько,

ён распачаў буйны інтэрнэт-праект, мата якога — размяшчаць у «сусветнай павуціні» максімальна поўную інфармацыю пра нашу краіну. Газета з'яўляецца часткай гэтага праекта.

Плануецца, што Belarus' Today будзе выхodziць штотыдзень. Пакупу да 40% інфармацыі — гэта перадрукі з беларускіх грамад-

ка-палітычных выданняў, аднаку бліжэйшы час галоўны рэдактар спадзяеца сфармаваць сваю каманду журналистаў.

Па словам Ю.Будзько, ягону газету «вельми ўважліва» чытаюць у амбасадах і прадстаўніцтвах замежных арганізацый у Беларусі, цікавіцца ёю і турысты з іншых краін. Апроч таго, сярод чытачоў Belarus' Today — студэнты, якія вывучаюць англійскую мову.

Расціслай ПЕРМЯКОЎ

БЕЛАРУСКАЯ СЛУЖБА РАДЫЁ СВАБОДА

576 кгц — стала частата на сярэдніх хвалі!

У праграме:

...навіны з Беларусі і ўсего сусвету, працы чалавека, апазыцыя, улада, родная мова, эканоміка, мэдыцына, культура, гісторыя, эміграцыя...

Спецыяльныя перадачы:

...Праксік акцэнт, Вострай Брама, Блізкая Эўропа, Беларускі інтэрнэт (інд.), Ад панядзелка да панядзелка (пн.), Гаўдзэмус, Беларускія раздарожжы (аут.), Неабжытан спадчына, Паштовая скрынка 111 (чц.), Новае пакаленіне (пт.), Сымбаль веры (сб.)...

Хвалі і частоты (ад 28.03.99)

18:00 - 19:30	7295, 9610, 11725, 15565 кгц	(41, 31, 25, 19 м)
22:00 - 23:30	6105, 9535, 9750, 11865 кгц	(49, 31, 49 м)
06:00 - 07:00	6065, 7295, 9635, 9750 кгц	(49, 41, 31 м)

Усе перадачы можна слушаць на сярэдніх хвалі 576 кгц (521 м)

ІНТЭРНЭТ: www.svaboda.org

Паштовы адрес: 220005, Мінск-5, п/с 111 • Vinohradskaya 1, 11000 Praha 1, Чехія

Палякі адмаўляюць русіфікацыю

У выніку сустрэчы кіраўніцтва Саюза палякаў Беларусі (СПБ) з прадстаўнікамі Дзяржархуна камітэта па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў, што прайшла напрыканцы мінулага тыдня, удалося дасягнуць кампрамісу.

Нагадаем, што апошнім часам узаемаадносіны Саюза палякаў і беларускіх уладаў прыкметна абвастрыліся, што, на думку кіраўніцтва СПБ, выкліканы падтрымкай дзяр

КОСОВО

ПРИШТИНА: Война отвратительна. Я понял это не сегодня, когда Косово ждет бомбы НАТО. Впервые я осознал это, когда я увидел лица беженцев войн бывшей Югославии. Я был на борту последнего самолета из Хорватии перед тем, как там разразилась война, и хотя у меня был билет, я оказался в очереди на посадку. Мужчины расталкивали женщин и детей, пробиваясь на борт самолета. Каждый хотел убежать от войны — даже если это означало занять место безымянных женщин и детей.

Я пишу в своем офисе в Приштине, буквально за несколько часов до того, как бомбы НАТО ударят по сербским позициям. Сегодняшняя война ничем не лучше войны в Загребе. Я знаю, что бои (скорее, бойня) закончатся здесь быстрее, чем я думал, потому что военная машина Милошевича впервые столкнулась с гораздо более сильным противником — союзом НАТО. Я знаю, что одним из результатов предстоящей воздушной атаки будет разрушение военной машины Милошевича, в том смысле, что она никогда не поднимется вновь, как машинное производство в Сербии в этом веке.

Я также знаю, что само по себе это может изменить отношение народов Балкан к войне; мы в Юго-Восточной Европе столкнемся с тем фактом, что НАТО создало для них «зону безопасности». Войны прошлых веков, а в особенности кровавая этническая чистка прошедшей декады завершится.

Учитывая применяемые технологии, война может завершиться за считанные недели и может принести нашему обществу огромную перемену. Как представитель Косово на последних переговорах во Франции, я подписал соглашение, которое представляет Косово три года самоуправления под гарантией НАТО и дает возможность народу Косово определить свой будущий статус по окончании этого промежуточного периода. У НАТО достаточно власти, чтобы ввести это соглашение в действие.

Что беспокоит меня, так это то, что такого рода политические соглашения ждут войны, чтобы появиться на свет и воплотиться в жизнь. Печально признавать, но только военное кровопролитие способно скрепить подобные дипломатические сделки. Необходимость в освобожде-

В ожидании бомбейки

ни Косово из-под власти Милошевича была очевидна на протяжении всего десятилетия. Два миллиона человек в Косово

именно потому, что Косово не бралось за оружие. Реакция Большых сил последовала только после того, как со стороны Косово раздались первые выстрелы. Как это уже показала Дайтона несколько коротких лет назад, проблему начинают решать, только когда она становится вооруженной.

И все же, несмотря на опыт Боснии, Косово не привлекало внимание мировых лидеров, пока не разрослось насилие. Нет необходимости объяснять, что заставляло женщин и детей бежать из своих деревень на тракторах — существовала злая сила, от которой они убегали. Еще один урок:

страдали от режима Милошевича во всех отношениях — начиная с простой безопасности и заканчивая образованием. Годами они пытались выразить это мирным путем.

только когда ей предшествовал подобный прецедент. (Было бы трудно не представить самого худшего, узнав о случаях племенной бойни в Африке, подобных событиям в Руанде).

Сербские войска на позициях

Как политический активист последних дней Югославии, я嘗試ал поддержать философию ненасилия, организовывая демонстрации и действуя другими методами мирного выражения протеста. Но те, кто принял решения в бывшей Югославии, презирали такие методы. Они не занимались Косово

Итак, я сижу в ожидании разрешения проблем Косово с помощью оружия, оружия более мощного, чем у Милошевича. В отличие от Боснии, в следующие несколько часов все будет проходить на линии фронта, прорванной в воздухе. Сербские силы, расположенные прямо возле моего офиса, возможно

Ветон СУРРОЙ
Ветон Суррой был членом мирной делегации Косово в Париже и является главным редактором лидирующей независимой газеты Косово «Когха Дитор».

будут разбиты самолетами НАТО. Когда бы я ни пошел домой, если я пойду домой, я буду абсолютно не защищен, так же как и все мои соотечественники, у которых нет оружия.

Три дня назад я был заграницей и не испытывал недостатка в приглашениях продолжить мою поездку, но я решил пережить этот исторический момент здесь. Подписав мирное соглашение в Париже на прошлой неделе, я автоматически согласился и с тем, что это соглашение может привести к негативным последствиям для народа Косово. Если сербская сторона не согласилась бы с этим соглашением, оно было бы реализовано силой, и эта акция конечно же поставит в опасность мирное население.

Действительно, с тех пор, как мы подписали соглашение, появилось больше 30.000 новых беженцев. Бог знает, сколько мирных жителей пострадает в предстоящие дни. Принимая-

История войны

Косовский конфликт — один из компонентов гремучей балканской смеси, грозящей нарушить шаткое европейское равновесие. Враждующие стороны — сербы и этнические албанцы, составляющие в настоящий момент национальное большинство на территории Косово.

Средневековое Косово было частью сербского королевства. Албанцы там жили, но были в меньшинстве. После битвы на Косовом поле сербской и турецкой армий в 1389 году Косово отошло к Турции. После поражения сербы начали покидать Косово. Оттоманская империя приветствовала ее заселение единоверцами-албанцами. К 1912 году, когда Сербия вновь завоевала Косово в Первой Балканской войне, албанцы были там подавляющим большинством населения.

В 1943 г. Косово было оккупировано немцами, которые всячески поддерживали сепаратистские тенденции албанцев. Присоединению Косово к Албании помешала Советская Армия, чья победа привела к установлению в Югославии коммунистического режима во главе с Й. Тито. Он продолжал политику «сербизации» Косово, но все же в 1974 г. край получил автономию в составе Югославской Федерации.

Помимо общего политического неблагополучия край Косово страдал от экономического запустения. В 45-ом году он был беднейшей областью Европы. Экономическая запущенность способствовала усиленнию антиюгославских настроений.

В 1987 г. Слободан Милошевич стал сербским президентом. А уже в 1988 г. с его подачи была принята новая конституция, которая ликвидировала широкую косовскую автономию. В ответ на этот шаг в Косово было создано «параллельное правительство». Оно приняло собственную конституцию и объявило о непризнании сербского руководства. Президентом косовского правительства стал писатель и политик Ибрагим Ругова. Ругова делал ставку на ненасильственную борьбу, надеясь на помощь Запада.

В 1989 г. Милошевич перешел к активным действиям: в Косово начались массовые аресты, вызвавшие вооруженные столкновения. «Параллельное правительство» Ругова от открытия международного конфликта было практически отстранено — его вообще никак не замечали. Международному сообществу независимое государство Косово с его проалбанскими устремлениями было ни к чему.

В июне 1996 г. в Косово была создана Армия Освобождения Косово. Бойцы АОК начали атаки на сербские полицейские патрули и военных. Практиковались также убийства сербских мирных жителей и албанцев, заподозренных в сотрудничестве с властями. Достичь освобождения посредством сугубо террористической деятельности — задача невыполнимая, но АОК преследовала и политические цели — привлечь международное внимание к косовскому конфликту. Этую цель они достигли. К тому же сепаратисты начали получать военную помощь со стороны Албании, что фактически стало началом открытого военного конфликта.

После переговоров между Милошевичем и руководством Движения за освобождение Косово в октябре 1998 г. было достигнуто соглашение о прекращении огня. Соглашение нарушилось уже с тех пор неоднократно. Сербская и албанская позиции на переговорах слишком далеки от достижения какого-либо приемлемого соглашения. Косовское руководство было бы согласно вернуться к автономии, гарантированной конституцией 74-го года, но это не устраивает Милошевича — пользуясь подобными правами, Косово неминуемо «сбежит» к Албании на вполне законном основании, а как раз этого сербский президент пытается не допустить на протяжении 12 последних лет.

Демография Косово такова, что удержать его сербы в сложившейся ситуации могут либо силой, либо большими деньгами, которых у них нет. В 1912 году, после возвращения Косово, сербское население в нем составляло 40%. К 1991 году сербы составляли менее 10%. Тому есть несколько причин, из которых наиболее существенными представляются две: во-первых, экономическое положение района побуждало сербов мигрировать в «свой» центр, а во-вторых, албанская семья имеет в среднем семерых детей. Как говорится, комментарии излишни.

А.Н.

У Беларусі прадухілялі Апакаліпсіс

Адносіны беларускіх уладаў з краінамі Захаду сапсаваны настолькі, што далей няма куды, вычарпавы ўесь патэнцыял. На агрэсію ў Югаславіі Беларусь адзялагавала толькі заявамі.

У прэс-службе міністэрства замежных спраў сказаў, што нашая краіна не адклікала свайго прадстаўніка з НАТО Уладзіміра Лабунова, не спыніла стасункі з альянсамі у рамках праграмы «Партнёрыства дзеяля міру», якія і без таго надтавяляю, а міністр замежных спраў Урал Латыпай не адмовіўся ад запрашэння прыняць удзел у святкаванні 50-гадовага юбілея НАТО.

Ваенная аперашыю ў Югаславіі прэзідэнт Лукашэнка скрыстаўляў для чарговай порцыі антызахадніх істэрты.

У затопленых паводкай раёнах ён выкryываў «агрэсію, близкую да фашизму», і прыгрязіў заняцца сваім войскам, каб «нас на калені не паставілі». Прэзідэнт надтаўпэўчы, што «наступнымі будзем мы». Раней ён абяцаў

прыйхалі толькі шэсць міністраў абароны, якія прынялі асуджальную заяву. Тым часам Азербайджан выказаўся за паглыбленне супрацоўніцтва з НАТО і запрапанаваў накіраваць у Косава спецыяльны ўзвод азербайджанскай арміі ў складзе турецкіх сілаў. Не спяшаецца і Грэзія. Дарадца яе прэзідэнта лічыць неабходным правядзеннне «аперацыі», якія прымушаюць да міру».

Чаргавае паражэнне чакала беларускіх «пажарнікаў», якія ўзяліся гасіць Косаўскі пажар, у Вене — на пашираным паседжанні Пастаяннага савета АБСЕ. Беларускія дэлегацыі лабіравала там расійскую пазіцыю, якая ўрэшце была заблакаваная.

Для абароны рэжыму Мілошевича, які гэтак жа перасварыўся з усім светам, як і Лукашэнка, засталася толькі прапаганда. Афіцыяльная прэса яўна

згушчала фарбы, маўляў, «усыгро некалькі хвілін аддзяляе нас ад Апакаліпсіса». Каб гэты апакаліпсіс не здарыўся, іншая афіцыяльная газета заклікала байкатаўці амерыканскія тавары, зняць вывескі на англійскай мове, выключыць з радыё і тэлевізіі англамоўную музыку. (Тым не менш колькасць наведвальнікаў амерыканскіх рэстараён «Макдональдс» у Мінску яшчэ не паменышлася.) Яшчэ адна дзяржаўная газета запрапанавала А.Лукашэнку «прыняць меры супраць празаходніх і прамерыканскіх палітычных сілаў на нашай рэспубліцы». Фактычна, пад кананаду ў Косаве прэзідэнту хочуць развязаць руکі, заклікаючы ўзмацніць рэпрэсіі супраць іншадумцаў. Натуральна, што і прызначаныя на травень прэзідэнцкія выбары будуть паднесены публіцы як «агрэсія» Захаду.

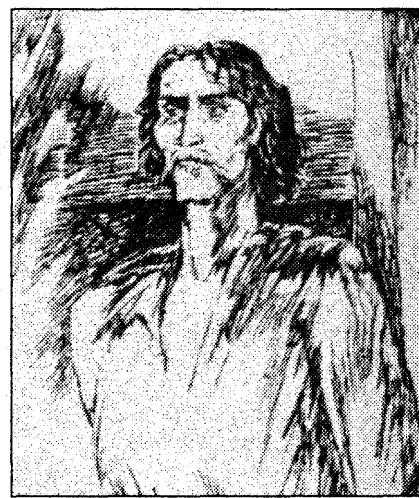
Алесь ДАШЧЫНСКІ

Нонканфарміст

310 гадоў назад 30 сакавіка на плошчы Старога Мяста ў Варшаве на радасце натоўпу фанатыкай сякера дзяржайнага ката Рэчы Паспаліт знесла галаву брэсцкаму падсудку Казіміру Лышчынскому. Цела яго спалілі на вогнішчы, попелам зарадзілі гармату — і душу «монстра з Браэстчыны», як называла яго царква, адправілі ў пекла. Гэтакае рэдкаснае смяротнае пакаранне Лышчынскому вынес сеймавы суд за твор «Аб неіснаванні бога» і адкрытыя атэістычныя выказванні.

Аднак гарматны стрэл вынес Лышчынскага ў шэраг самых выдатных постасцяў еўрапейскай навуковай думкі, забяспечыў яму вечную памяць як ахвяры інквізіцыі, а галоўнае, вечную ўвагу да ягонай асобы. Лышчынскому прысвежана болей за 1.000 даследаванняў і мастицкіх твораў, яго імя ўвайшло ў школьныя падручнікі гісторыі. Таму не мае сэнсу пераказваць яго біяграфію, хто не ведае — лёгка знайдзе артыкулы, апавяданні, аповесці пра жыццё мысліцеля. Не варта разглядаць тут і яго атэістычныя погляды і сістэму яго навуковых аргументаў галоўной тэзы — Бог створаны людзьмі.

Спрэчкі паміж атэістамі і вернікамі царквы бессэнсоўныя, бо нікто не ведае ісціны. Ёсьць неаспэчны факт, што ўсе жывое (ды і нежывое) нейкім чынам узімка, абсягі космасу не маюць межаў, даступных нашаму разуму. Загадку стварэння свету адны называюць Богам і моляцца Творцу, другія, не ведаючы разгадкі, ацэнваюць рэлігійную малюнкі нябеснага жыцця як плён не надта таленавітай фантазіі, не ведаючы, ці варта дасылаць малітву, не ўяўляючы каму.

тым сэнсе ўсе, хто верыць у існаванне Бога, анёлаў, раю і пекла і да т. п., так мовіць, крыху адхілены ад нормы.

Царква, задавольваючы гэтыя патрабы, трymаеца на веры, стварае адпаведныя рытуалы, здзяйсняе неабходнае ёй ідэалагічнае выхаванне. У гэтай якасці дзяржава (усе дзяржавы) падтрымоўваюць царкву (кожная свае цэрквы), бо ўсталяваны рытуал спрыяе сацыяльнаму парадку і дысцыпліне.

Разбурэнне рытуалу (і адпаведна — веры) разбурае сацыяльную дысцыпліну, ставячи мэтай вызваленне ад тых інтытуцый (гэта значыць, ад жывых людзей, што здэйсняюць пэўныя функцыі), якія жадаюць ад простага чалавека канфармізму (быць як усе). Бальшыня лю-

дзей вымушана ці жадае быць як усе. Шмат людзей не маюць ведаў, сілъ духу і жадання вылучыцца ў недозволеным (светапогляд, адносіны да ўладаў і г. д.). Але ахвотна вылучыцца ў дозволеным уладамі (мода, кар'ера, вайна, праца).

Лышчынскі вылучыўся ў самым недозволеным, а калі больш дакладна — у забароненым, ён падпільваў галоўнае ідэалагічнае апірышча тагачаснай улады. Ён быў не проста дысідэнт (іншадумец). Лышчынскі выступіў як нонканфарміст у пытаннях веры, сацыяльнага ўладкавання грамадства.

Нават сёння, калі квітнеюць на вукі, а вынікі мноства даследаванняў неаспэчнай даказваюць эвалюцыйнае паходжанне жыцця на Зямлі і адсоўваюць таямніцу паходжання Свету ў непраглядную і недаступную чалавеку далечыню, адраджэнне царквы ў Беларусі, абуджэнне сярэднявечных прымхаў разглядаеца мнóstvom людзей як свята вызваленія ад атэізму. Безумоўна, для іх Лышчынскі такая ж непрымальная і нядобрая асoba, якой мысліцель быў для біскупай у 1689 годзе.

Аднак, людзі, якія асвяцілі нонканфармізм сваёй пакутніцкай смерцю, — святыя, дастойныя глыбокай пашаны, не менш, чым тыя, хто патрапіў на царкоўныя абразы і перад кім запалаюць свечку, просячы дапамогі. Гэтыя людзі намагаліся паказаць сваім сучаснікам выйсце з цемры, скінуць прыгнёт канфармізму, створаны тымі, хто трymае ўладу. Канфармізм тысячай людзей дазваляе ўладарам адзінкам здзяйсніць свой дыктат над грамадствам, маінтуляваць іхнімі жыццямі ды інтарэсамі. Таму, хто не хоча, на радасць уладам, «быць як усе» рагманым, можа ўзгадаць сёння пра нашага земляка, мужнага мысліцеля Казіміра Лышчынскага, які жадаў, каб дух чалавечы быў вызвалены да самастойнай творчасці.

Ю.М.

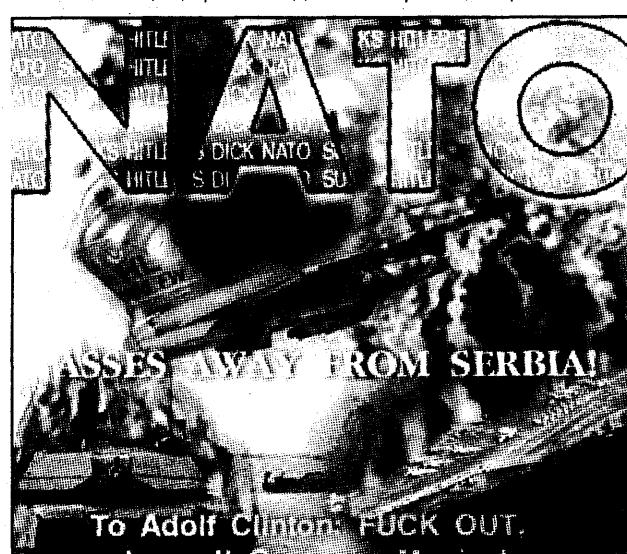
Белы Дом взломали хакеры

Іван БАБІЧЕВ

В ночь с субботы на воскресенье вышел из строя сервер Белого Дома по адресу www.whitehouse.gov. Причиной падрыва этого сервера была атака Союза хакеров России, вызванная негодованием по поводу натовских бомбёжек Югославии.

Примечательно, что доступным после отключения [whitehouse.gov](http://www.whitehouse.gov) оставался малоизвестный широкой публике «резервный» сервер Белого дома по адресу www.whitehouse.net. Однако через несколько часов взломали и его. Затем, с интервалом в сутки, был «бит» почтовый «автоответчик» президента США, поддерживаемый на сервере storm.eop.gov. Таким образом, впервые в истории Интернета были взломаны одни из самых защищенных серверов. Сделали это русские хакеры.

Физически взлом серверов означает, что до момента написания данного материала (10 часов утра по минскому времени 29 марта) www.whitehouse.gov не отвечает на запросы вообще, а на www.whitehouse.net происходит совершенно замечательные преобразования.

Так выглядят сайты взломанных кампаний

Титульная страница с изображением собственно Белого дома и так называемых «иконок» для навигации по серверу подверглась изменениям. Теперь вместо тех или иных строгих «иконок», которые ведут в разделы типа «Расписание работы Белого дома» или «Ответы на частные вопросы» появляются совершенно легкомысленные картинки.

Дальнейшее нажатие на них мышкой выкидывает то на веб-сайт небезызвестной Полы Джонс, то на сайт компании, резервирующей места на Арлингтонском кладбище. Фото Билла Клинтона и его жену поменяли местами — теперь Хиллари Клинтон значится как «президент США», а Билл Клинтон стал «первым мужчиной Белого дома».

Личная страничка президента Клинтона, которая является частью сервера, также подверглась изменению. При входе на нее висит предупреждение о том, что детям до 18 лет вход воспрещен, принятное для веб-страниц неприятелями и оскорблений в адресе американцев как наций — одна реклама «Макдональдса» чего стоит.

Немного раньше, днем 27 марта группа, называющая себя *Russian Hackers Union*, совершила атаку против нескольких американских серверов *WWW*, заменив их титульные страницы полуграмотными протестами на английском языке против операции *NATO* на Балканах. Среди взломанных сайтов — медицинская библиотека, домашняя страница колледжа *Orange Coast* в Калифорнии, фирмы медицинского оборудования, южнокалифорнийской федерации по водному поло и нескольких других учреждений. Ни одна из пострадавших структур не имеет отношения к военным операциям *NATO* на территории Югославии. Сервера были отобраны по техническим параметрам, которые позволили хакерам нащупать брешь в их защите.

Истерия шовинистических настроений, захлестнувшая российские средства массовой информации, перекинулась и на Интернет. В продолжающемся опросе на авторитетнейшем российском сервере по вопросам защиты от хакеров сервере *HackZone* «Как бы вы отнеслись к предложению участвовать в атаке на информационные структуры *NATO*?» 85% респондентов заявляют о готовности участвовать в подобных атаках.

Личнага содержания. Хакеры поменяли фото президента, снабдили страницу рекламными баннерами порнографических сайтов и надпись: «Белый дом — не дешевый отель!» Другая страница сайта изрисована фривольными

E-mail: edit@svaboda.minsk.by ; naviny@hotmail.com http://www.belarus.net/MassMedia/Newspaper/Svaboda/ Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеяя палемікі.

БЛАГОСОСТОЯНИЕ

Зеркало заработка

Польша вступила на путь рыночных реформ одновременно с Беларусью. Стартовая позиция была одинаковая. Развал здесь, разруха там. Поляки провели радикальные рыночные реформы, мы вновь строим социализм.

Сведения о заработках в Польше взяты из сводных таблиц, опубликованных в *Gazecie Wyborczej*, сведения о заработках белорусов получены путем опроса граждан, организаций и учреждений.

Профессия Среднемесячная зарплата Польша Среднемесячная зарплата Беларусь

Профессия	Среднемесячная зарплата Польша	Среднемесячная зарплата Беларусь
фабричная швея	215-230	30-40
заводской рабочий	200-450	35-40
строитель	185-350	30-35
электромонтер	150-550	35-40
водитель на предпр.	от 190	24-29
таксист	500	25-30
механик на предпр.	до 500	25-30
инженер	200-500	25-33
сторож	155	12-15
уборщица	155	11-13
санитар	220	50-55
полицейский	от 250	15-20
повар	от 170	15-20
продавец	160-250	17-25
кассир	160-250	13-20
бухгалтер	от 150	20-30
преподаватель	170-290	17-22
библиотекарь	195	13-16
врач	200-500	20-23
медсестра	от 160	10-20
актер	150-350	15-25

РЕКЛАМА

АВТОМОБИЛИ ПРОДАЖА

AУДИ-100.1982 г., 2000 уе.
вetch 595-25.25.

AUDI-100 CD, 1986, турбо-двиг., синхронизация, растормож. 4000 уе.
215-9061.

AUDI-100 АВАНТ 1989 года, 2.3 инжектор, кондиционер, п/диски на 4 болта.
215-89-37, пейдж. 211-85-85 для абонента 353.

AUDI-4 1992 г.в., тёмно-синий металлик, 2.8 инжектор, кондиционер, эл. зеркала, магнитоп., компьютер, сигнализация.
232-4393, 262-6533.

БМ-524тд, 1989 г.в., белый, рас分明, КПП мех., п/зеркал. а/у, прошивка CD, сигнализация, со-стопные хорошие. 6500уе.
215-89-37, пейдж. 211-85-85 для абонента 353.

МЕРСЕДЕС-200, 1988 г., п/замена, предпродажная подготовка, 6000 уе.
220-50-15.

МЕРСЕДЕС-407D, 1986 г., грузоподъ-емкость 2.5 т.
215-95-32, пейдж. 2781101 аб. 5835

МЕРСЕДЕС-1213D, 1982 г., изотерма, г/подъемность 8 т.
215-95-32, пейдж. 2781101 аб. 5835

МАЗ-самосвал 10 т. М/автобус грузов. 1.5 т. Минск, РБ, СНГ. В подс. врем. Гцц. 179967 от 15.08.99
МТК РБ.
220-51-76, 179-33-64.

МАН, 6, 32 м3 куб., свинцовая крыша, мтн. СНГ. Гцц. ААН-1:2699 от 08.04.97
до 07.04.2002 г. МТК РБ.
274-34-04.

Рено-25, 1988 г.в.,двигатель V6, АКПП, мокрый асфальт., п/пакет, Стартов. цене 3800 уе.
286-3027.

Фольксваген-Гольф, 1989 г.в., черный, 2-дверный, двигатель 1.8 инжектор, 16 клапанов, расстакомашин, стартер, винты 2000 уе.
2-100254, пейдж. 211-85-85 аб. 353

Фольксваген-Пассат-универсал-сибирь, 1990 г., белый, 1.8турбо-бензин, расстакомашин, КПП мех., эл.зеркала, кондиционер, компьютер, подогрев сидений, магнитоп. Цена: 5300 уе.
2145-77, 236-35-07, 215-89-37.

Прицеп под КОТЕЛЫ с нулевым циклом.
2145-77, 236-35-07.

Прицеп под КОТЕЛЫ с нулевым циклом.
2145-77, 236-35-07.

Прицеп под КОТЕЛЫ с нулевым циклом.
2145-77, 236-35-07.